

Hoe combineer je elf weken schoolvakantie met je werk?

DE MEIVAKANTIE KOMT ER WEER AAN. DAT BETEKENT EEN HOOP GEREGEL EN STRESS VOOR OUDERS. IS DE SCHOOL MET EEN VAST VAKANTIEREGIME NOG WEL VAN DEZE TIJD? DE EERSTE INITIATIEVEN VOOR SCHOLEN DIE GEWOON DOORDRAAIEN ZIJN ER.

tekst **Anneke Bots** fotografie **Roger Cremers**

W

oensdagmiddag half vijf. Een gewone basisschool is op dit tijdstip uitgestorven, maar op De School luistert een groepje bovenbouwleerlingen naar de filosofieleraar. De School is de eerste school in Nederland die non-stop doordraait. De school is vijf dagen per week van acht tot zes open en de vaste vakanties zijn afgeschaft – de school gaat vijftig weken per jaar door. Directeur Marjolein Ploegman opende De School in augustus 2008 in een omgebouwde kerk aan de Emmaweg in Zandvoort. Ploegman: 'Ik hoor ouders van kleine kinderen vaak zeggen: "Als ze straks naar de lagere school gaan, wordt het leven weer een stuk makkelijker." Wacht

maar, denk ik dan. Dán begint het pas.' De crèche is vijftig weken per jaar open. Kom daar maar eens om bij de basisschool. En hoe combineer je die elf weken schoolvakantie met je werk? Elke keer is het weer zoeken naar creatieve oplossingen: oma's inschakelen, speelafspraken maken met andere moeders, hopen op een plek bij de buitenschoolse opvang of een vakantiecamp. Geen wonder dat zoveel ouders parttime gaan werken zodra er kinderen komen.

Fulltime scholen

Taskforce Kinderopvang/Onderwijs (met onder meer vertegenwoordigers van vakbonden, belangenverenigingen voor kinderopvang en basisonderwijs en MKB Nederland) presenteerde onlangs een rapport waarin

Oma's inschakelen, speelafspraken maken, of een vakantiecamp...

ze stelt dat het klassieke onderwijsmodel met vaste openingstijden en lange vakanties niet meer aansluit bij de samenleving. Zowel kinderen als ouders komen in de knel. De tijd lijkt rijp voor onderwijs waarbij de vakanties niet zo strak zijn opgelegd. En voor fulltime scholen, zodat ouders niet afhankelijk zijn van bomvolle

wachtlijsten voor de voor-, tussen- en naschoolse opvang.

'Er is duidelijk behoefte aan meer flexibiliteit', zegt Henk Hendriks, directeur Van Beekveld & Terpstra Organisatieadviesbureau en lid van een denktank van mensen werkzaam bij onderwijsorganisaties. Die denktank, een initiatief van De Argu- ▶

die niet uit gaat

De School in Zandvoort

Vakantiedagen tekort

■ Elf weken schoolvakantie min 4,8 weken (gebaseerd op het gemiddelde aantal van 24 vakantiedagen) = een jaarlijks tekort van 6,2 vakantieweken om als werkende ouder een basisschoolkind op te vangen.

Oogsten

■ De lange zomervakantie stamt nog uit de tijd dat kinderen moesten helpen met de oogst.

De Sterrenschool: 5 speerpunten

- 1 De school is het hele jaar open.
- 2 Eén adres voor alle kinderdiensten vanaf nul jaar.
- 3 Maatwerk voor ieder kind.
- 4 Uitblinken in rekenen, taal en lezen.
- 5 Binding met de buurt.

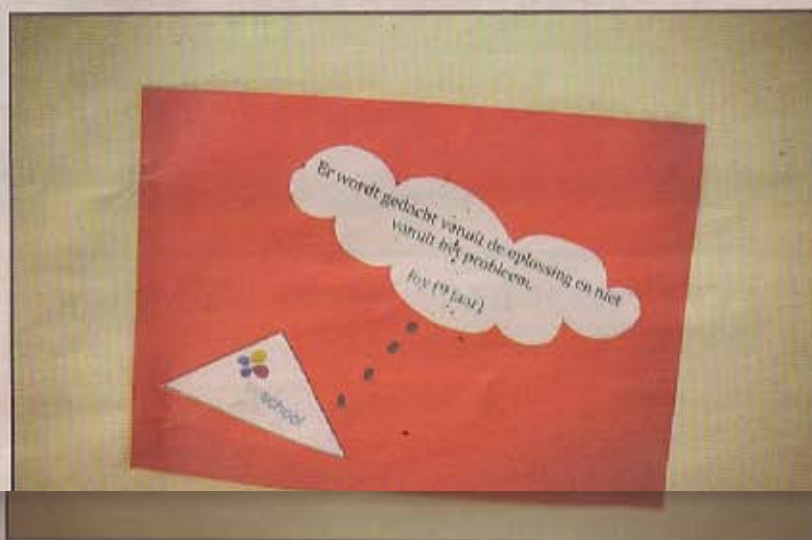
mentenfabriek – een onafhankelijk analysebedrijf – moest nadenken over een schoolconcept dat aansluit bij de huidige tijd. Het resultaat is 'De Sterrenschool', een papieren blauwdruk die als inspiratiemodel kan dienen. Dat De Sterrenschool het hele jaar open is, is slechts een van de elementen (zie kader), maar wel het onderdeel dat het meest aanspreekt. Hendriks: 'Zes weken vakantie is een

enorm lange periode voor veel werkende ouders.'

Voor Marion Huijben (45), moeder van een dochter (9) en zoon (10), is De School een verademing. 'Eindelijk hoeven we in de zomer geen au pair meer te nemen en kunnen we in de winter gelegitimeerd met z'n vieren lang op vakantie.' Huijben is eigenaar van een tandartspraktijk waar ze twintig uur per week werkt.

'Eindelijk hoeven we in de zomer geen au pair meer te nemen'

Daarnaast is ze mede-eigenaar van een strandtent in Zandvoort, Azzurro. In de zomer op vakantie gaan is voor haar gezin dus geen optie. Wie seizoensgebonden werk heeft, kan van de schooldirectie toestemming krijgen om buiten de reguliere vakanties maximaal tien schooldagen vrij te nemen. Maar die dagen mogen niet aansluiten op een reguliere vakantie. Om toch een keer langer weg te kun-

nen, hebben Huijben en haar man een keer voor een onconventionele oplossing gekozen: ze schreven hun kinderen vlak na de kerst uit. Zeven weken later schreven ze ze weer in. 'Tegen de tijd dat de inspectie iets door had, waren we weer terug. Het voelde niet goed om het zo aan te pakken, maar we zagen geen andere oplossing. Zulke constructies hoeven nu niet meer.' Afgelopen winter hebben ze een rondreis gemaakt van negen weken door Thailand. 'Nog een paar jaar en dan gaan de kinderen naar de middelbare school. Dan kan dit niet meer.'

'Logistieke oplossingen'

Leerlingen op De School nemen vakantiedagen op in overleg – net als in het bedrijfsleven. Ploegman: 'We bieden logistieke oplossingen voor de problemen van deze tijd. Uiteraard moeten we ons wel houden aan het wettelijke minimum aantal lessen per jaar.' Nee, het is zeker geen veredelde kinderopvang, benadrukt ze. 'Als een kind toe is aan vakantie, bespreken we dat tijdens het vaste overleg met de ouders. Dit is een systeem dat het gezin en het kind omarmt. De kinderen kunnen de hele dag op een plek blijven. Geen geschit dus tussen voor-, tussen- en naschoolse op-

vang. Dat geeft veel rust. De schooltijden houden niet alleen rekening met werktijden van vader of moeder, we kunnen ook veel meer inspelen op persoonlijke omstandigheden dan een reguliere school. En alles gaat in overleg. Bij ons is het niet alleen wat de ouder wil. Ons streven is om het zo te regelen dat zowel het kind als de ouder en de school beter gedijen. Sharon Dijkma, voormalig staatssecretaris van Onderwijs, reageerde positief op de ontwikkelingen met de ruimere openingstijden van De School, vertelt Ploegman. 'Het is toch ook niet van deze tijd dat je als gezin geen invloed kunt hebben op zoiets wezenlijks als vakanties?'

Maar het is allemaal nog niet zo simpel. De onderwijsinspectie weet niet goed wat ze aan moet met De School, ze worstelt met de vraag of aan wet- en regelgeving wordt voldaan. Volgens de wet moeten basisscholen in de zomer zes weken gesloten zijn. De lessen in de zomer tellen daarom niet mee voor het minimale aantal lessen van 940. Ook het continu-rooster maakt het ingewikkeld: tot twee uur valt de school onder de onderwijsinspectie, daarna is het officieel een kinderopvang, met een andere inspectie en andere regels. Om de financiering rond te krijgen, is ►

BSO

■ In Nederland gaat 17 procent van de kinderen van 4 tot 12 jaar naar een vorm van buitenschoolse opvang. De verwachting is dat uiteindelijk 83 procent van de kinderen van buitenschoolse opvang gebruik gaat maken (in 2023).

BSO België

■ In België kunnen kinderen van 7.30 tot 18.30 uur op de scholen worden opgevangen, waar ze vaak ook warm eten. Tijdens de vakanties is er vanuit de gemeente fulltime betaalbare opvang beschikbaar.

Non-stopscholen

■ Augustus 2010 starten de Parapluuschool in Ede (51 weken per jaar) en Sterrenschool Apeldoorn (het hele jaar open). In een nieuwbouwwijk in Zevenaar wordt gebouwd aan een Sterrenschool die 48 weken per jaar open blijft. En in Almere komen vijf Sterrenscholen met flexibele vakanties.

De School in Zandvoort

► De School gedwongen een basispakket aan te bieden voor het standaard aantal uren en een totaalpakket voor volledige dagen met hetzelfde tarief als de naschoolse opvang. Het pionieren valt niet altijd mee. Ploegman: 'Wij moeten heel creatief zijn om deze school mogelijk te maken. En we zitten op het randje van wat kan. Maar iemand moet de eerste zijn die het anders doet.'

Weinig leerlingen

Dat het niet eenvoudig is om iets nieuws op te zetten, ondervindt ook Rick Matser. Hij is directeur van Veerezon, de tweede school in Nederland met flexibele vakanties en schooldagen zonder grenzen tussen

'We zitten op het randje van wat kan. Maar iemand moet de eerste zijn die het anders doet'

voor-tussen-en naschoolse opvang. Terwijl veel ouders zitten te springen om onderwijs dat beter aansluit bij de werktijden, kampt Veerezon met te weinig leerlingen. Het noodgebouw waar Veerezon huist, staat aan de rand van Zwolle midden in een uitgestrekt polderlandschap. 'Hier komen 4.500 woningen, allemaal gezinnen', wijst Matser naar het raam achter zich waar Stadshage 2 zich gaat voltrekken. Op een sportveld na, is het er vooral erg leeg. Volgens de planning had een deel van de huizen al opgeleverd moeten zijn, maar zelfs van enige bouwactiviteit is nog geen sprake. Drie jaar lang is gewerkt aan de ontwikkeling van Veerezon. Toen kwam de economische crisis en stag-

neerde de bouw. Matser blijft positief, maar vanwege een tegenvallend aantal leerlingen was hij gedwongen na Pasen het oorspronkelijke concept aan te passen en reguliere vakanties in te voeren. 'We hebben acht maanden gedraaid zoals we het voor ogen hebben. Dat is heel goed bevallen. Zeker voor de kinderen en de ouders. Maar voor de organisatie zijn flexibele vakanties lastig', zegt Matser. 'De werkelijkheid is weerbarstig. We hebben de kosten te positief ingeschat. Met onze openingstijden en een volledige bezetting tijdens de twaalf vakantieperiodes lagen de personeelskosten wel 25 procent hoger. Zodra we genoeg leerlingen hebben, gaan we weer verder met het concept ►

Vrouwen aan het werk 1

■ In 1971 had nog geen 20% van de Nederlandse vrouwen betaald werk – het laagste aantal van Europa. In 2007 heeft 70% van de vrouwen een baan van ten minste één uur per week. 60% van de vrouwen werkt maximaal 30 uur per week. Gemiddeld werken vrouwen in Nederland 25 uur.

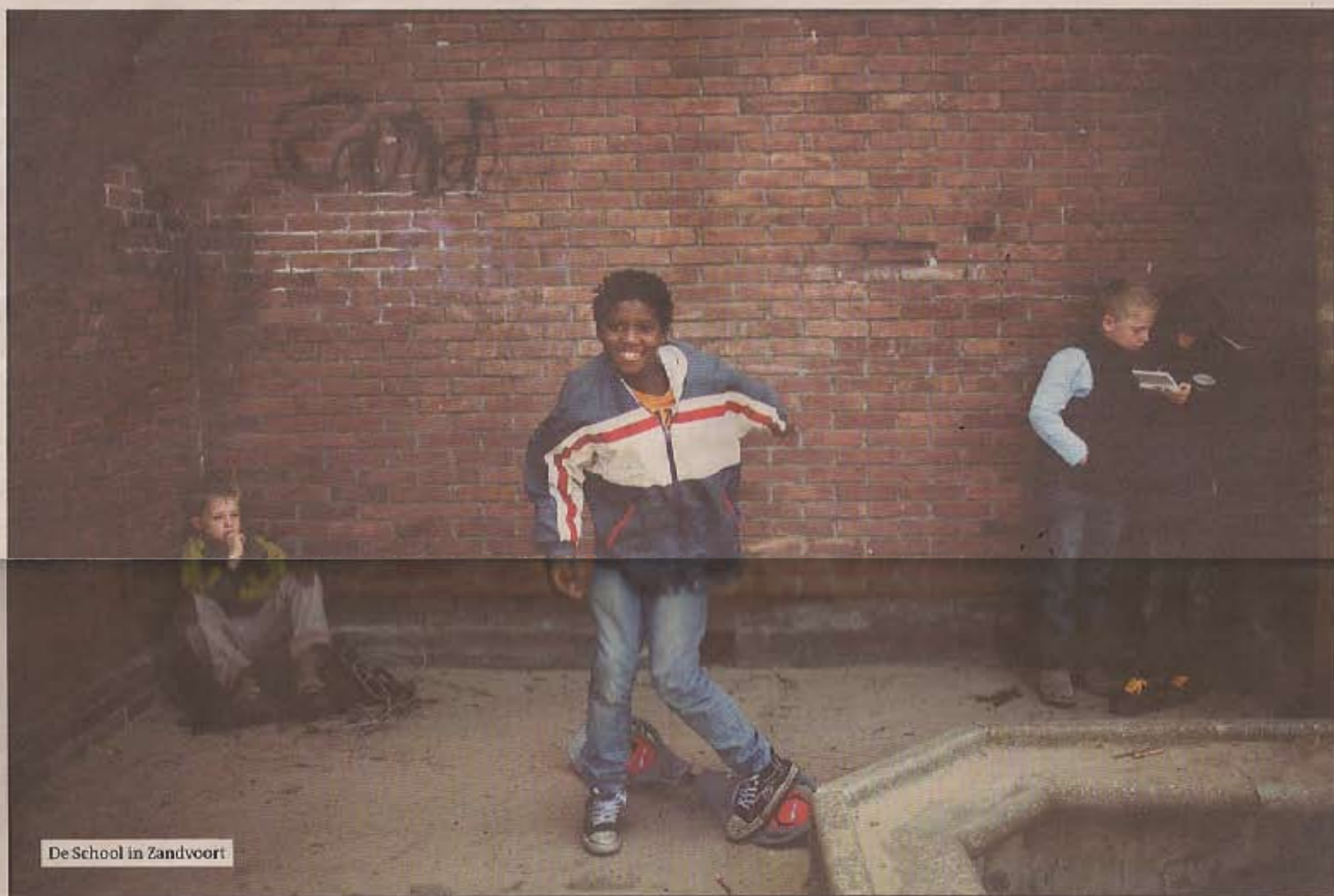
Vrouwen aan het werk 2

■ Een op de tien vrouwen wil graag meer werken. Dat is zelfs een op de zes als de omstandigheden zoals kinderopvang worden verbeterd.
BRON: SOCIAAL EN CULTUREEL PLANBUREAU

Sharon Dijkstra

■ De klassieke schooltijden in Nederland moeten snel op de schop, vindt Sharon Dijkstra, voormalig staatssecretaris van Onderwijs. Ze is van mening dat meer kinderen in de nabije toekomst een dagarrangement moeten krijgen. 'De schooltijden zijn een botsing tussen oude vormen en nieuwe gedachten.'

De School in Zandvoort

► zoals we dat bedacht hadden. En als er voldoende belangstelling is, willen we ook op zaterdag open. Ja, ouders vinden het heel jammer dat we de flexibele vakanties moesten loslaten, maar ze zijn blij dat de school in ieder geval blijft bestaan.'

Voor Evelien Penninga, moeder van Nova (8) en Liam (10), waren de flexibele openingstijden en vakanties in eerste instantie niet de hoofdreden om voor Veerezon te kiezen, maar nu ze eraan gewend is, vindt ze het ideaal. Penninga hoopt dat er snel meer leerlingen komen, zodat het oorspronkelijke rooster weer kan draaien. In maart zijn ze nog een paar dagen naar Euro Disney geweest, buiten de reguliere vakanties om. 'En de lange dagen zijn ook prettig. Ik had verwacht dat het te lang zou zijn voor de kinderen om tot vijf uur op school te blijven, maar zo ervaren ze het helemaal niet. Ze willen zelf lang blijven. Als ze thuiskwamen, hoefden we niet meer allemaal clubjes en verenigingen af, ze hadden al gesport of geknutseld. En als ze eraan toe waren, konden we ze gewoon tussendoor een dag of middag vrij geven.'

24-uurs-economie

'Veerezon heeft absoluut toekomstperspectief', zegt Matser. 'Je ontkomt er op den duur niet aan in te spelen op de 24-uurs-economie.' En het leeft, ziet Matser. 'Het laatste jaar van de ontwikkelingsfase zagen we dat we qua ideeën parallel liepen aan De Sterrenschool.' Hendriks, een van de bedenkers van De Sterrenschool, ziet dat op meer dan vijftig plekken Sterrenschool-achtige initiatieven worden opgezet, onderwijsinstellingen die delen van het concept invoeren. In Almere worden vijf scholen gebouwd die helemaal gebaseerd zijn op het principe van De Sterrenschool. En augustus dit jaar openen zowel De Parapluschool in Ede als De Sterrenschool in Apeldoorn de deuren, die allebei zo goed als het hele jaar open zijn. Hendriks verwacht dat non-stop-scholen binnen afzienbare tijd een plek krijgen naast andere systemen zoals Dalton, Montessori en Jenaplan. 'De huidige tijd vraagt om meer flexibiliteit. Scholen kunnen daar simpelweg niet in achterblijven.'